

Vår ref.
10/2007-4-MBA

Deres ref.

Dato:
01.02.2011

Prøverom på Vero Moda Storo er ikke universelt utformet

Ombudet fant at prøverommene på flere virksomheter ikke var universelt utformet. En av dem var Vero Moda. Vero Moda svarte aldri på ombudets henvendelser til tross for to purrebrev. Ombudet fant derfor at virksomheten ikke hadde sannsynliggjort at det var uforholdsmessig byrdefullt å utbedre prøverommene.

Saksnummer: 10/2007

Lov: DTL § 9

Dato: 1. februar 2011.

UTTALELSE I KLAGESAK - SPØRSMÅL OM UNIVERSELL UTFORMING AV VERO MODA-BUTIKK

Likestillings(og diskrimineringsombudet viser til klage fra Norsk forening for Osteogenesis Imperfecta av 6. august 2010.

Foreningen mener at Vero Moda butikken på Storo shopping senter ikke oppfyller kravet til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9, fordi prøverommene i butikken ikke er tilgjengelige for rullestolbrukere.

Ombudet har vurdert saken, og konkluderer med at Vero Moda bryter plikten til å sikre universell utforming av prøverommene jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda innen tre uker fra det tidspunkt Match mottar ombudets brev, se vedlagte orientering.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Lier Haugseth
avdelingsleder

Marte Bauge
førstekonsulent

Vedlegg: 1. Ombudets uttalelse av 01.02.2011

2. Orientering om at uttalelsen kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Norsk forening for Osteogenesis Imperfecta klagde på at prøverommene i Vero Moda butikken på Storo senteret ikke var tilgjengelig etter en befarings på senteret. Foreningen testet ut flere av prøverommene i ulike butikker, og flere butikker er klaget inn for ombudet for manglende universell utforming.

Norsk forening for Osteogenesis Imperfecta mener at dørene til prøverommene i butikken er alt for smale, med en dørbredde på 66 cm, og en dybde på 95 cm. Det er umulig å komme inn i prøverommet med elektrisk rullestol, og det er umulig å bruke gardinen uten hjelp. Det skal også stå kasser og hyller foran prøverommene som gjør passasje med rullestol svært vanskelig. Foreningen klaget opprinnelig også på hylleplasseringen i butikken, og mente hylleplasseringen gjorde at butikken var for trang til å komme frem med rullestol. Foreningen har i ettertid uttrykt at hylleplasseringen i butikken er ok.

Vero Moda Storo storsenter er den eneste av de innklagede virksomhetene på Storo som ikke har svart på ombudets henvendelse.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Offentlige og private virksomheter som brukes av allmennheten har en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon. Gjennom fysisk tilrettelegging skal flest mulig få tilgang til virksomhetens lokaler. Det er i utgangspunktet i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming faller bort dersom virksomheten sannsynliggjør at gjennomføringen av tiltakene er en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Selv om det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, kan ikke virksomheten unnlate å gjøre noe. Virksomheten må uansett sikre best mulig tilgjengelighet til virksomheten innefor de rammer som ikke er uforholdsmessig.

Ombudets vurdering

Vero Moda er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Virksomheten skal derfor tilrettelegge de deler av virksomhetens lokaler som benyttes av allmennheten (butikkens kunder) på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, får tilgang til virksomhetens lokaler. Plikten til universell utforming omfatter tilrettelegging av butikkens prøverom, hvor kunder skal kunne prøve klær. Butikken har derfor en plikt til å sørge for at flest mulig kan prøve klær i butikken, uavhengig av funksjonsevne.

Det er klart for ombudet at dørene til prøverommene i Vero Moda butikken på Storo senteret er for smale til at en kan komme inn med elektrisk rullestol. Ombudet har allerede vurdert flere butikker på senteret, og kommet til at prøverommene ikke er store nok. Klager har også testet prøverommene med sin elektriske rullestol, og vist til at gardinen som er hengt opp i et av prøverommene er umulig å bruke uten hjelp.

Vero Moda har ikke svart på ombudets henvendelser. Ombudet har sendt to purrebrev allerede. Butikken har således ikke motbevist klagers anførsler om at prøverommene er vanskelig å bruke for rullestolbrukere. Ombudet legger derfor til grunn at prøverommene til Vero Moda ikke er universelt utformet.

Vero Moda har ikke svart ombudet. Ombudet går derfor ikke inn på vurderingen om det vil være uforholdsmessig byrdefullt å utbedre prøverommene.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at Vero Moda handler i strid med kravet til universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Ombudets forslag til tiltak:

Ombudets uttalelser er ikke rettslig bindende. Ombudet oppfordrer likevel Vero Moda til å utbedre butikkens prøverom. Dette kan gjøres ved at prøverommene gjøres større og dypere, eller ved at det i minst et av prøverommene settes opp et gardinforheng i stedet for dør, som det faktisk er mulig for rullestolbrukere å benytte. Ombudet ber også butikken flytte kasser og stativ som står foran prøverommene. Dette området bør være fritt for ting, slik at det er mulig å passere. Butikkene WOW, Levis og Carlings på senteret har hengt opp gardinforheng på prøverommene etter anbefaling fra ombudet. Ombudet oppfordrer derfor Vero Moda til å gå i dialog med disse butikkene om hvilket gardinforheng som bør brukes.

Dersom virksomheten ikke retter seg etter ombudets uttalelse vil ombudet vurdere å bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak. Dersom Emmas drømmekjøkken ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Ombudet ber ledelsen ved Vero Moda gi tilbakemelding innen **30. mars 2011** på om virksomheten vil rette seg etter ombudets uttalelse.

01. februar 2011

Sunniva Ørstavik
likestillings- og diskrimineringsombud